No. 1460 Zaterdag 23 December 1911. 28ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
Redactie en Administratie
Oud No. 223. Nieuw No. 4.
Waterkant, Overzijde.

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10.— pa anja
Un numero sol fl. 0.15.
Anuncio di 1 te 7 regel f 0.50 cada regel mas 7½ cts.

☞ Alle NIEUWE abonnés voor 1912, ontvangen gedurende deze maand de courant GRATIS.

Kerstnacht.

Een plechtige stilte heerscht in de natuur, alsof hare polsslag stilstaat, in verwachting van 't groote oogenblik!

Binnen Bethlehems muren dooft 't eene licht na 't andere uit; alles wordt doodsch en stil. Het groote Romeinsche wereldrijk, die vereeniging aller volkeren van Europa, Azië en Afrika onder één heerscher, sluimerde. Slapend lagen de volkeren onder de vleugelen van den Romeinschen adelaar, en toch, het heil der wereld ging niet uit van dien adelaar.

Buiten op den weg schreed een arme man aan de zijde van zijn lastdier. Nu en dan blikt hij vol zorg naar haar, die hij begeleidt, en een trek van stillen weemoed vertoont zich op zijn gelaat. Zij zijn arm, bitter arm. Hun armoede is de reden, waarom men ze overal terugwijst, waar zij aankloppen. Radeloos staan zij buiten. Slechts een stal biedt hun onderdak. De plaats der genade is gevonden. Die stal wordt de wieg van den Heiland der wereld.

Daar valt een schitterende glans van den hemel op de aarde, een kreet van vreugde weergalmt door de lucht. Engelen zingen als boden Gods het heerlijke lied van Gods eer en menschenvrede. Het is een lied van jubel en vreugde, dat van uit den hemel klinkt tot de arme wereld en haar boodschapt: „Eere zij God in den hooge en vrede den menschen op aarde." Voor de arme verschrikte herders staat de engel met zijn verheven boodschap: „Vreest niet, want zie, ik verkondig u een groote vreugde, heden is de Heiland geboren, Die is Christus, de Heer, in den stam van David."

Dat was de eerste heilige avond en de eerste heilige nacht.

Veel honderd malen heeft men ze sedert gevierd, en toch slaat het hart van 't menschdom nog even blijde als toen in het uur der geboorte van de oneindige liefde op aarde.

Liefde en vrede. Zij werd lang verwacht, de eeuwige liefde Gods. Toen kwam de volheid der tijden. De hemel daalde vol ontferming neer op de aarde. De aarde kon niet opklimmen ten hemel. Het aardsche kon slechts dan in het hemelsche worden wedergeboren, wanneer het hemelsche in 't aardsche geboren werd.

Eerst moest de hemel in de wereld komen, dan kon de wereld in den hemel komen.

De als kind geboren Verlosser werd Koning der wereld door de macht Zijner armoede en Zijner liefde. Gelijk de lentehoop kwam het over de aarde. De aarde voelde den adem der liefde. Eerst verbaasd, twijfelend, dan blij, vertrouwend, en ten laatste gelukkig en zalig zeiden de menschen tot elkander: „De liefde is onder ons verschenen, Gods heilige sterke liefde."

Zoo kwam zij tot ons, een sterre eerst, een zachte, milde schemering, een vlam daarna, een zon met verterend, reinigend vuur.

Zoo gaat zij nog heden door de wereld, ook in 't moderne menschdom. Zij schittert uit millioenen kinderoogen, zij gloeit in duizenden gelukkige harten. Zij schittert uit de kaarsen aan de kribbe, uit de lichtjes van den Kerstboom. Zij klinkt uit alle Kerstliederen, uit alle Kerstklokken, gelijk Engelenzang uit den hooge. Kerstmis wil zijn het groote feest der liefde. Rondom de kribbe wordt alles vereenigd in die liefde, die uit God is geboren, die heilig is, gelijk God zelve.

De liefde Gods heeft ons verlost, de liefde tot God en de menschen alleen is ons heil.

'tIs die liefde, die arm en rijk, hoog en laag omvat, waaruit de vrede van 't menschdom geboren werd.

In haar vuur moet alle zelfzucht verbranden, in haar gloed wordt de ring gesmeed, waardoor allen, die van goeden wille zijn, één hart en ééne ziel worden. Haar adem gaat opnieuw over de koude wereld en brengt geluk en genade en zegen in hutten en paleizen.

Dat is de beteekenis van den heerlijken Kerstnacht, waarin tegelijkertijd het dubbel licht straalt van Gods eer en den vrede der menschen.

OUDE EN NIEUWE WEGEN.

II.

Eenmaal vastgesteld, dat onze stroohoeden, als onderdeel der kleeding en weelde-artikel door de voorschriften der mode beheerscht worden, is het voor onze industrie een levenskwestie, zich tot die hoogte op te werken, dat zij ten allen tijde in staat is, zulke hoeden te vervaardigen als door de mode geëischt worden.

Het is een verblijdend verschijnsel, dat wij onder dit opzicht in den laatsten tijd reeds heel veel zijn vooruit gegaan. De fijnere 1ste klasse hoeden, die meestal op bestelling en volgens opgegeven model en afmetingen gevlochten worden, beantwoorden vanzelf aan die voorschriften. Ook de gewone, doch met meer zorg vervaardigde hoeden, — de soorten, die in de wekelijksche prijslijst van den *Curaçaoschen Handelsbond* genoteerd staan, houden evenzeer met die eischen rekening. Een feit is het dat vooral in de laatste twee jaren veel degelijker en fijner werk wordt ingeleverd dan vroeger, en dat de oprichting der vlechtcursussen over het geheele eiland onze industrie en geregelden nieuwen toevoer van bekwame vlechtsters verzekert.

Toch denke men niet, dat wij nu gerust kunnen zijn en reeds de hoogste volkomenheid bereikt is.

Het vlechten volgens opgegeven maat en model, vooral met meer zorg en nauwkeurigheid en zonder fouten is bij ons volk nog op verre na geen tweede natuur geworden, het geldt nog te veel als een dwangmaatregel, waaraan men zich niet dan noode onderwerpt. De gevallen komen nog bij tientallen voor, dat meisjes, die zich op een vlechtcursus bekwamen in fijn vlechtwerk, thuis buiten het toezicht oog der meesteres onder den drang vooral van hongerige huisgenooten in haastigen spoed allerlei knoeiwerk afjakkeren. Op die wijze wordt die tweede natuur, die vaardigheid in accuraat vlechten nooit verkregen. Tot op den dag van heden is goed verzorgd vlechten noch regel noch algemeen, zoodat *im grossen und ganzen* hier nog niet volgens de eischen der mode gewerkt wordt. En dáár moet het heen, zóóver moeten wij het zien te brengen.

Er is nog iets anders.

Kunnen onze vlechtsters aan *alle* eischen der mode voldoen?

In ons vorig artikel hebben wij er reeds opgewezen, dat de hedendaagsche mode zeggingschap laat gelden ook over kleur en grondstof der hoeden. Van een wispelturige mode kan men alles verwachten. Daarom is het volstrekt niet onmogelijk, dat er wellicht een tijd aanbreekt, dat onze mooiste hoeden van *hipijapa* of *toquilla*stroo geen bekoring meer hebben voor hen die in de wereld der mode den toon aangeven. Men kan dat hoogst onredelijk en lichtzinnig vinden. Maar men stelle op den voorgrond, dat de mode niet afhankelijk is van onze industrie, maar wèl omgekeerd hangt onze industrie af van de mode. Een ander vlechtmateriaal kan dus misschien vroeg of laat meer in den smaak, of in trek komen. Daarmede krijgt onze nijverheid een knak, want op zoo'n ommekeer zijn wij niet voorbereid, omdat onze hoedenindustrie te éénzijdig is, te veel in één richting zich ontwikkeld heeft. Dat is een hoofdfout in onze volkindustrie, die noodzakelijk verbetering behoeft. Onze vlechtkunst is niet alzijdig, niet algemeen, niet verscheiden genoeg, om geen gevaar te loopen overvleugeld of geevenaard te worden.

Onze kracht moet zijn *verscheidenheid*. Wanneer onze vlechtsters technisch zoo universeel ontwikkeld en geoefend zijn, dat zij niet enkel van *hipijapa* of *toquilla*, maar evenzeer van *latañ* of *tarai* en ook van *bamboe* fijngevlochten hoeden kunnen afleveren staat onze industrie veel vaster, zoo, der levensgevaar bij politieke verwikkelingen bij onzen nabuur, rustig en onbekommerd bij de wisselvalligheden der mode.

Laat de oogst van *toquilla*stroo onmogelijk zijn geworden, de haven van Maracaibo voor uitvoer afgesloten, de eischen der mode gewijzigd, het zal ons weinig deren, onze industrie blijft voortbestaan en geregeld doorwerken, wij beschikken over andere grondstoffen ander vlechtstroo, waarmede onze werksters met evenveel vaardigheid hun meesterstukjes van vlechtwerk kunnen tot stand brengen. Onze volksindustrie moet nog meer vooruit, zij moet van alle markten thuis, van zessen klaar, voor elke taak berekend, tot elke opdracht in staat zijn. Dan eerst heeft zij niets meer te duchten. Dat moet het ideaal zijn, waarnaar door allen in eendrachtig samenwerken moet gestreefd worden. Zoo zullen wij den weg banen om wereldmarkt te worden voor de stroohoeden-nijverheid, zoo zullen wij de oogen der handelaars in deze tak tot ons trekken. Dan eerst zullen ook wij onze eischen kunnen gaan stellen aan onze afnemers.

DE KERSTBOOM.

Ook in onze kolonie is de kerstboom in de laatste jaren wat meer bekend geworden.

Algemeen bekend mag het heeten, dat het middelpunt der huiselijke Kerstmisviering in Duitschland de Kerstboom is. Niet onaangenaam zal het den lezer zijn iets naders te vernemen over den oorsprong en de geschiedenis van dit nu in Duitschland algemeen verspreid gebruik.

Over het ontstaan van den Kerstboom heerschen, zooals gewoonlijk in dergelijke kwesties het geval is, verscheidene meeningen. Eene daarvan is, dat het gebruik van den Kerstboom zou voortkomen van de oude Germaansche Joelfeesten. Dit feest (Jul-jol: vroolijk) werd einde December of begin Januari gevierd, om van de goden zonneschijn te verwerven gedurende de wintermaanden, want zoo dan de zon „stil stond", zou de aarde door overvloed van sneeuw en ijs moeten vergaan. Gedurende de laatste dagen van dit

Feuilleton.

Kerstvreugde.

I.

Voor de helderglanzende spiegelruit van een rijk voorzienen speelgoedwinkel staat een klein meisje, in een armoedig, veelgelapt kleedje te staren naar al het mooie wat hare oogjes treft. Door de betooverende uitstalling is hare begeerlijkheid zoo geboeid, dat haar oudere zusje uit de school komende met de boeken onder den arm, ongemerkt naast haar komt staan. Verwonderd ziet het meisje op de kleine neer en vraagt op vroolijken toon: — Ben jij daar, Marietje? Hoe kom je hier?

Marietje greep met beide handjes naar haar zusters hand, en haar zacht wangetje daarop drukkend antwoordde zij: — Moetje is vandaag boos en heeft zooveel te wasschen; en vader heeft ook den heelen morgen gescholden. In huis was het niet prettig, daarom ben ik weggeloopen, en nu kijk ik naar deze mooie dingen.

— Als moeder wist, dat je in die drukke, gevaarlijke straten waart, zou ze veel angst hebben. Nietwaar Marietje? Je bent ongehoorzaam, door hier rond te dwalen zonder moeders medeweten.

Aan den toon en de manier, waarop dit gezegd werd kon men merken, dat het meisje gewoon was moedertje te spelen over haar jongere zuster. En klein Marietje, geen antwoord kunnende geven, steekt schuldbewust en berouw voelend een vingertje in den mond. Opgewekt greep het grootere meisje naar het handje van het kind, en met de woorden: — Loopen we nu hard naar huis, dan krijgen wij onze soep! — liepen zij naar een nabijgelegen steeg, die, in oude, enge huizen, armzalige woningen, veel armoede en ellende, veel ontevredenheid, maar toch ook menig edel hart, bereid tot liefdedienst, verborg.

Bij een oud, duister huis blijven beiden staan en gaan de donkere huisgang in, waarvan de vloer vol gaten is en vele tegels los zijn. Er hangt een dikke vunzige lucht in die halve duisternis.

De kinderen merken er niets van, zij zijn het gewoon, en worden zij er onwel van, dan kennen zij de oorzaak toch niet. Haastig klauteren zij de steile, donkere trappen op, die slechts hier en daar flauw verlicht worden door een ruit die in eene deur gezet is. Op de vierde verdieping tasten zij naar eene deur.

De kleinen worden bij hun binnenkomen in een dikken waterdamp gehuld, want moeder staat gebogen over een sterk wasemende waschkuip, en op de lijnen die in het vertrek gespannen zijn hangt ovveral waschgoed te drogen. De kleine haard straalt in vollen gloed, om door de grootere warmte het droogworden te bespoedigen. Op den vloer spelen twee kleinere kinderen, die de binnenkomenden juichend begroeten.

Voor het venster zit in een rolstoel een ongelukkige man, wiens beide krukken tegen den muur staan. Met groote vaardigheid hanteert hij een snijmes, terwijl talrijke kunstig gesneden figuren van beuken- en lindenhout, die op de vensterbank staan, de getuigenis zijn van zijn vlijt.

Sedert de bekwame beeldhouwer in een in aanbouw zijnd huis de beide beenen gekwetst werden, is hij tot dit werk veroordeeld, dat hem bij afwisseling, naar gelang hij een afnemer vindt, een kleine verdienste geeft.

Een angstvolle blik, waaruit bezorgdheid straalt, gaat van moeders oogen over de kinderen, als vader in kwaden luim roept: — Waar blijf je zoo lang, Grietje? 't Is al lang twaalf uur.

Stilzwijgend legt Grietje de schooltasch onder de bank, die langs den muur staat, en als zij dit gedaan heeft, antwoordt zij zachtjes: — Wij moesten nog eens de koorliederen herhalen, die wij in de kerk zingen zullen.

Een schuchter vragende blik glijdt nu over de tafel en de haard, waar niets op staat, dat eten aankondigt.

In overeenstemming met de gedachte van Grietje begint nu het kleine broertje: — Edje wil soep eten! Moetje, soep eten!

Een blik vol vertwijfeling gaat uit de oogen van de zorgvolle moeder over het kleine gezelschap, dat duidelijke teekenen van afwachting geeft en rondom de tafel staat.

Voor den eersten keer in haar leven had zij niets te geven, en daarom bedroeft haar dit des te smartelijker.

— Grietje, zegt zij tot het oudste, warm de melk op die nog in de kast staat; en snij dat brood, wat wij nog hebben, voor julie. Ik heb anders niks om vandaag te geven; vader en ik zullen nog wat wachten. En terwijl zij weder hare handen in het schuimende waschsop steekt ontvliedt aan 't gekwelde moederhart een zucht, zoo weevol en zoo kommervol dat Grietje met deelnemenden blik tot haar opziet en halfluid vraagt: — Wat is er dan gebeurd Moetje, dat vader en u zoo ontsteld zijt?

— Och, je weet toch Grietje, antwoordde moeder, dat gisteren mijnheer Schmidt hier was om te zien wat er noodzakelijk aan de woning verbeterd moest worden, en omdat ik door den sneeuw den langen weg niet wou gaan, en de tram 15 cents kost, dacht ik, dat hij het geld voor de huur wel kon meenemen. En de kolen heb ik gisteren ook nog betaald, want ik meende heel zeker, dat mevrouw Bulman mij het geld voor de wasch van de vorige week zou geven. En nu heb ik niets meer! Mevrouw Bulman was van morgen uitgegaan zonder geld klaar te leggen, en nu moet ik maar zien, dat ik nog voor van avond het wollen goed voor mijnheer Halback klaar krijg, om met de feestdagen nog wat eten in huis te hebben.

— Hebben wij dan heelemaal niks meer? vroeg Grietje met oogen vol ontsteltenis.

— Neen kind, alles is op, en het invalidegeld van vader krijgen wij niet voor den eersten der volgende maand.

— Ja, liet vader hooren, wij hebben een prettig feest. Honger, en niets te eten! Als gij nu van middag nog een paar figuren aan den man kunt brengen zouden wij tenminste nog wat brood in huis hebben.

— Ei, vader, de kinderen van vrouw Bömer, hier boven, gaan dikwijls in de week zonder geld naar de winkels, en vrouw Bömer betaalt dan als zij geld gekregen heeft. Wil ik ook gaan......

— Niks daarvan! onderbrak vader Grietjes, vragen. Poffen wil ik niet! Liever wil ik honger lijden, liever bedelen! Ik wil geen schulden hebben. In stilte had Grietje het stukje brood, dat voor haar zelve bestemd was, nog haar klein zusje toegestoken, en nu nam zij twee mooie kribfiguren, legde die op een platte mand en maakte zich gereed om weg te gaan.

— Grietje, je hebt niets gegeten! riep de goede moeder. Moet je met een leege maag de straat op gaan?

— Laat maar, moeke, zeide Grietje tot de ontstelde moeder, ik kan wel wachten totdat vader en u wat hebben. Zal ik bij het naar huis komen tegelijk wat brood meebrengen, als ik wat geld gebeurd heb?

— Dat kunt ge doen, en ook een flesch melk.

— Zooveel zal ze wel niet krijgen, bromde de man aan het venster.

— 't Zal nog wel loeloopen, vader, het Kerstkindje zal ons zeker niet

feest, hetwelk 12 dagen duurde, plaatste men o. a. ook voor de huizen boomen, met licht versierd. In plaats van dit heidensch gebruik zou met de verbreiding van het Christendom de Kerstboom gekozen zijn.

Anderen echter meenen, dat de „Weihnachtsbaum" zijn ontstaan zou te danken hebben aan de z.g. geluksstafel „Tabula Fortunae" der Romeinen. Deze n.l. richtten op den laatsten dag des jaars een tafel aan, beladen met allerlei lekkernijen en versierd met talrijke laurier- en olijftakken. In plaats van deze laatste zouden de Germanen den immer groenen denneboom gekozen hebben.

Een der onwaarschijnlijkste lezingen is wel, dat Martin Luther den Kerstboom zou uitgevonden hebben. Op de volgende wijze wordt dit verhaald o.a. door den niet Katholieken Alexander Tille in zijn verdienstelijk werk: „Die Gesichte der Deutschen Weihnacht" (p. 275) en door Pater Beda Kleinschmidt, Minoriet, in „Der Weihnachtsbaum" (Linzer Quartalschr. 1904, p. 51).

Op zekeren avond van Kerstmis trok de „Hervormer" eenzaam door het veld, terwijl de heldere hemel met tallooze sterren bezaaid was. Diep drong dat beeld in zijn ziel. Toen hij tehuis kwam was zijn eerste werk een grooten groenen dennetak af te snijden en dezen in een kamer te plaatsen. Dan hechtte hij er talrijke lichten aan en plaatste nog licht aan alle zijden van den tak. Hierdoor wilde hij aan zijn kinderen een voorstelling geven van den nachtelijken, sterrenrijken hemel, waaruit eens de Godszoon op aarde nederdaalde. Aldus verhaalt men ook nu nog dikwijls den protestantschen kinderen bij het godsdienstonderricht, doch als geschiedkundig verhaal vindt het geen verdediger. Bekend is de schilderij van A. Schwerdgeburth: „Kerstmis in Luthers huis", die o.a. Luther, zijn Catharine en vijf kinderen voorstelt, staande rondom een zware eiken tafel, waarop een versierde en verlichte boom staat.

Doch al is nu de oorsprong van den Kerstboom onbekend, zeker is dat het eerste historische bericht daarvan dateert van den jare 1605. Het handelt over een Kerstboom te Straatsburg, die echter nog geene lichten heeft, wel echter versierd is met appelen, noten en papieren bloemen. Van licht wordt eerst melding gemaakt omtrent het jaar 1757. Vroeger werden er dikwijls meerdere boompjes opgericht in één huis en wel zooveel, als er personen waren, die van de huisvrouw geschenken ontvingen.

't Schijnt dat in de eerste helft der 18de eeuw de godsdienstige oefeningen niet zelden verwaarloosd werden door te groote huiselijke vreugde. De protestantsche professor Karel Kiszling van Wittenberg schreef in 1737 o.a. over de Kerstmisviering het volgende: „Als het overreiken der geschenken dan toch met zekere feestelijkheden gepaard moet gaan, dan vind ik nog het beste, dat dit geschiedt, zooals een vrouw, die op een hoeve leefde, gewoon was te doen. Daar zij met haar echtgenoot zeer eerbaar geleefd had, had zij ook zeer achtenswaardige zonen en dochters en een zeer talrijke familie en zij deelde aan haar kinderen en dienstboden zeer vrijgevig geschenken uit. Dit deed zij op de volgende wijze: Op den heiligen avond richtte zij in haar vertrekken zoovele boompjes op, als zij personen in huis had, die zij met een geschenk gelukkig wilde maken. Aan de versiering, hoogte en volgorde van deze boompjes, kon ieder aanstonds erkennen, welk voor hem bestemd was. Zoodra de geschenken verdeeld en onder de boompjes gelegd waren, stak de vrouw talrijke lichtjes aan en hare kinderen en dienstboden kwamen op de rij af binnen, bekeken de geschenken en dan nam ieder den voor hem bestemden boom en de daaronder liggende geschenken. Het laatst kwamen de knechts en de meiden in de beste orde binnen, bekwamen allen hun geschenken en namen deze mede." Hieraan voegt de schrijver nog toe: „Eigenlijk konden ook deze plechtigheden wel achterwege blijven."

Hoe Goethe, die den Kerstboom in de Duitsche literatuur bracht, eens het Kerstfeest vierde, wordt ons verhaald door Frau Körner, bij wier vader Goethe omtrent 1770 verbleef. „Goethe en mijn vader", zoo verhaalt de schrijfster, „dreven hun baldadigheid zoo ver, dat zij op Kerstmisavond een Kerstboom opstelden voor Joli ('t windhondje van den huisheer, en Goethe's lievelingsbeest). Zij behingen den boom met allerlei zoetigheden, trokken den hond een roodwollen hemdje aan en leidden hem op twee pooten naar het tafeltje, dat rijkelijk voor hem bezet was, terwijl wij genoegen moesten nemen met een pakje bruine peperkoeken, dat mijnheer Pate uit Neurenberg ons gezonden had. Joli was een zoo onverstandig, ja ik mag zeggen een zoo onchristelijk schepsel, dat hij niet het minste respect toonde voor de kribbe, die onder onzen boom was uitgesteld, maar alles berook en besnoof en met een hap het Christuskindje van suiker uit de kribbe trok en opknabbelde. Hierover lachte vader en Goethe luid, doch wij barstten in tranen uit. Gelukkig waren de H. Moeder Maria, de H. Jozef, de os en het ezeltje van hout, anders zouden ook zij verslonden zijn geworden."

Langzamerhand verbreidde zich de Kerstboom in de verschillende streken van Duitschland, vooral in de eerste twintig jaren der vorige eeuw. Zoo werd hij bijv. te Dantzig in 1815 ingevoerd door eenige Pruisische officieren. De echtgenoote van Lodewijk I, Karoline voerde hem omtrent 1830 te München in bij de adellijke families, beambten en welgestelde burgers. Snelle verbreiding vond de Kerstboom bij de Protestanten, die ook vroeger dan de Katholieken het geven van geschenken er mede verbonden. In de laatste helft der vorige eeuw werd het gebruik hoe langer hoe algemeener en verdrong andere feesten, zooals in 't Rijnland den St. Nicolausdag en in Zwitserland de Nieuwjaarsviering. Tegenwoordig vindt men in elk huis zoowel bij de armsten als bij de rijken den Kerstboom. Vooral in de steden geeft dat een drukte van belang. Reeds in de laatste dagen van November worden denneboompjes in groote hoeveelheid aangevoerd, tegen elken prijs, van allerlei grootte en kleur van het donkerste tot het helste, scherpste groen. In de twee laatste weken echter is de aanvoer zoo groot, dan niet slechts dagelijks de gansche markt daarmede bedekt is, maar ook de aangrenzende straten als verkoopplaatsen moeten dienst doen. Bij armere gezinnen krijgen de kinderen den boom reeds in den vroegen morgen, bij de rijkeren geschiedt dit gewoonlijk eerst in den avond van den 1sten Kerstdag. Vooral in de geloovige, godsdienstige gezinnen, zoowel protestanten als katholieken, gaat het dan recht aangenaam toe. Van uit een nauwelijks verlichte kamer worden de kinderen en genoodigden dan in een rijk verlicht vertrek gelaten, waar de overvloedig versierde Kerstboom straalt in een zee van licht. Doch vóór de geschenken worden uitgedeeld, moet eerst een Kerstlied gezongen worden. En daaraan is in Duitschland geen gebrek, genoeg zij het deze drie alom bekende te noemen: „Stille Nacht, heilige Nacht"; het populaire: „O Tannenbaum" en „O Du liebes Jesukind". Dikwijls blijft de Kerstboom staan tot aan Driekoningen.

Minder gezellig, dunkt me, doch misschien rijker en schooner en in Beieren nog weinig in zwang (in Amerika meer) is de Kerstboom, opgesierd en stralend in electrische gloeilampjes. Ook hier, als elders, heeft het moderniseeren der vermaken hun aantrekkelijkheid niet verhoogd. Doch wat erger is: in vele gezinnen verdwijnt meer en meer het godsdienstig karakter van het H. Kerstfeest, om plaats te maken voor min of meer luidruchtige wereldsche feesten, die gewoonlijk vergezeld gaan van kostbare, gewoonlijk weinig stichtende maaltijden. Men zij er van overtuigd, dat om opbouwend en zeden-versterkend te werken ook het Kerstfeest vóór alles behoort te zijn een godsvrucht-ademend familiefeest.

MIJNVERORDERING.

Er is een verordening van den Gouverneur verschenen tot *aanvulling* van de Mijnverordening (P. Bl. 1911. No. 6 en 7). Wegens plaatsgebrek bepalen wij ons tot de volgende *Memorie van Toelichting*, waarvan die verordening vergezeld gaat

Memorie van Toelichting.

Het komt wenschelijk voor de Mijnverordening aan te vullen met bepalingen betreffende de vervallenverklaring, het op verzoek van den concessionaris geheel intrekken en het van rechtswege vervallen eener concessie.

In de Mijnverordening zijn deze materies niet geregeld, omdat zij de bedoeling had slechts uitvoering te geven aan art. 1 alinea 3 en 6; art. 3 alinea 2 en art. 5 alinea 4 der Curaçaosche Mijnwet, zooals de considerans trouwens reeds aangeeft. Om deze reden dient ook het intitulé en de considerans aangevuld te worden.

Eerstgenoemd onderwerp, geregeld bij bij art. 7 der Curaçaosche Mijnwet heeft nadere regeling noodig, daar het aanbevelingswaardig schijnt, dat zoowel de beschikking, bevattend het voornemen tot vervallenverklaring als die, waarbij de vervallenverklaring is uitgesproken, met redenen moeten zijn omkleed, en dat de Raad van Bestuur moet worden gehoord op laatstbedoelde beschikking.

Deze beschikkingen moeten zijn met redenen omkleed, omdat de concessionaris, die redenen kennen moet, in het eene geval om voor zijne belangen te kunnen opkomen, of om aan zijn verplichtingen of aan de gestelde eischen alsnog te kunnen voldoen; in het ander geval ten einde het eventueel in te stellen beroep te kunnen motiveeren, — en wat betreft het voorbehoud, dat de Raad van Bestuur moet worden gehoord, omdat de belangen van den concessionaris niet alleen, maar ook die van het algemeen door de voorwaarde van raadpleging van den Raad zooveel mogelijk gewaarborgd zullen zijn.

Omtrent het tweede genoemd onderwerp is in de Curaçaosche voorschriften niets bepaald; doch het springt van zelf in het oog, dat voorschriften als de voorgeschrevenen moeilijk gemist kunnen worden.

Terwijl laatstgenoemd onderwerp is geregeld bij art. 6 der Curaçaosche Mijnwet, is de vraag gerezen of er geen voorschrift dient te worden gegeven, krachtens welk ten kantore van den bewaarder der hypotheeken aanteekening moet worden gehouden in de gevallen, waarin de concessie van rechtswege is vervallen. De bevestigende beantwoording van die vraag heeft geleid tot in het leven roepen van de voorgestelde artikelen 261, 262 en 263.

Verder is er van de gelegenheid gebruik gemaakt om eenige verbeteringen aan te brengen.

Willemstad, den 13n. December 1911

De Gouverneur van Curaçao,

NUYENS.

„Oude Ideeés in nieuwe Kleedij."

Bij het doorlezen der *Handelingen* van de Tweede Kamer trok onze aandacht (p. 738) het volgende antwoord van den Heer DE WAAL MALEFIJT, Minister van Koloniën, aan den Heer DUIJS, afgevaardigde voor het district Zaandam, in de morgenzitting van den 23n. November:

„Mijnheer de Voorzitter ! De geachte afgevaardigde uit Zaandam heeft de vraag bij mij doen rijzen, waarvoor 't Voorloopig Verslag eigenlijk dient. Ik meen, dat tot dusverre de usance gegolden heeft, dat de bezwaren en de vragen, die Kamerleden tot den Minister wenschen te richten, zouden worden opgenomen in het Voorloopig Verslag, waarop dan een antwoord volgen moest in de Memorie van Antwoord. Alleen voor zoover dit antwoord onvoldoende is, kan er aanleiding zijn om in het openbaar debat nader op de zaak in te gaan. De geachte afgevaardigde stoort zich absoluut niet aan hetgeen in het Voorloopig Verslag is gevraagd, maar brengt hier artikelen ter sprake, die in het Voorloopig Verslag niet zijn aangeroerd, en hij zal daarom voor lief moeten nemen, dat ik daarop slechts beknopt antwoord. Ik kan op die manier niet vooruit weten welke artikelen hier ter sprake zullen komen en ik zou verplicht zijn het geheele reusachtige dossier, dat aan deze begrooting ten grondslag heeft gelegen, mede te brengen. Dit is van den Minister niet te vergen, en dan zou ook de discussie in het honderd loopen. Ik zal alleen bespreken die punten, die in het Voorloopig Verslag zijn aangevoerd en mij voor het overige bepalen tot enkele korte opmerkingen."

Geheel in denzelfden geest interrumpeerde de Voorzitter denzelfden spreker in de avondvergadering van dienzelfden dag (*Handelingen* p. 769) als volgt :

„Een debat als de geachte spreker wil voeren is ook totaal niet voorbereid. Van de gevallen die de geachte afgevaardigde noemt, wordt niets in het Voorloopig Verslag behandeld. Als de geachte spreker wil nagaan wat in het Voorloopig Verslag en de Memorie van Antwoord staat, zal hij toch absoluut niet kunnen verwachten, dat nu hier gegevens zullen worden medegedeeld omtrent hetgeen door hem is aangehaald. Het zal voor den Minister uiterst bezwaarlijk zijn hierop in te gaan.

Berichten uit de Kolonie.

Kerkelijke Kunst.

Wie in de laatste weken een bezoek bracht aan de parochiekerk van de H. Annakerk van Otrabanda zal terstond zijn aandacht hebben zien getrokken gevoeld tot de schilderingen van den nieuwen kruisweg, gemaakt door een bekwamen kunstschilder uit Brugge (België) naar de oorspronkelijke schilderijen van Fürich. — Zonder vrees voor tegenspraak mogen we gerust beweren, dat schilderstukken als deze, zoo innig-pieus van voorstelling, zoo historisch getrouwd, zoo frisch en levendig van kleur, en keurig van afwerking hun wederga tot nu toe in onze kolonie niet vinden.

Elk figuur is met hooge ideale opvatting als naar het levend model gepenseeld, vol uitdrukking, elk voor zich een karakter typeerend. Niet alleen onder godsdienstig oogpunt, doch evenzeer als kunstwerk is deze kruisweg een aandachtige beschouwing overwaard. Afgezien van de goede kerkelijke traditie, dat in elk katholiek kerkgebouw een voorstelling van 's Heeren lijdensweg op zijn plaats is en het ameublement voltooit van het Godshuis, zijn de 14 staties tevens het gebedenboek in kleuren, het aanschouwelijk evangelisch onderricht voor het geloovige volk; dienen zij als een machtig hulpmiddel bij het overwegen van het lijden en sterven van den Godmensch, waaruit de christen kracht en troost put bij eigen lijden en zielesmart; voorzeker zij, zelfs van geheel profaan standpunt beschouwd, ook den armste en misdeelde en minst ontwikkelde tot een hooger kunstgevoel.

De parochianen van de kathedraal mogen zich gelukkig rekenen zulk een kunstschat te bezitten.

Zooals men weet, werd door een commissie van Heeren, bij de verheffing van Mgr. M. G. VUYLSTEKE tot Apostolisch Vicaris van Curaçao, een aanzienlijk bedrag gecollecteerd en aan Z.D.H. aangeboden.

Deze som gelds nu werd voor de aanschaffing van dezen kruisweg aangewezen. Geen betere bestemming kon aan dit geschenk gegeven zijn.

Zondagavond werd door Mgr. VUYLSTEKE volgens het kerkelijk ceremonieel deze kruisweg ingezegend, nadat Z.D.H. in korte toespraak de geschiedenis van de devotie van den kruisweg besproken en de geloovigen voor de aanbieding van dit geschenk zijn hartelijken dank gebracht had.

---

in den steek laten? Dag vader, dag moeder!

Met een liedje op de lippen sprong het kind van de trappen. De man aan het venster kon maar niet tot bedaren komen. Hij sneed zoo snel en zoo geweldig, dat hem een bijna afgewerkte figuur in de hand stuk sprong.

— Voor den duivel...ook dat nog! Ja het Kerstkindje, zal ons niet vergeten!...... 't Zou wat zijn, als wij voor mooie woorden wat krijgen konden, dan waren wij gauw rijk!...... Hm! een goede troost! Het Kerstkindje! Als men honger heeft!......

En niets in huis...... zoo bromde de ongelukkige voort in zijne opgewondenheid.

Vrouw Schäfer zag naar haren man met een gezicht, waarop duidelijk zichtbaar was, dat haar die taal niet aangenaam toeklonk.

— Bezondig je niet, man lief! Tot honger lijden is het bij ons nog niet gekomen. En het zou vandaag ook zoo niet gesteld zijn, als ik die 10 gulden voor de wasch gekregen had.

— Allemaal goed en wel. Maar die mevrouw weet toch ook wel, dat eene huishouding geld kost. Maar jawel, vertrokken is zij, en de waschvrouw kan met man en kinderen op de vingers zuigen. Ja, liefdadige, eerlijke menschen zijn het, wanneer je niks van hen noodig hebt.

— Eduard, je doet die goede me vrouw onrecht aan. Zij heeft het niet met kwaad opzet vergeten. Denk toch eens zoo'n jong vrouwtje, dat voor den eersten keer met haar kindje naar grootmoeder reist, heeft haar hoofd vol met alle mogelijke zorgen.

— Zwijg stil! Zij had het toch kunnen sturen, 't is nou al acht dagen! In alle geval, wij hebben 't niet! 't Zal een vroolijk feest zijn! Zonder geld! Broodeloos!

Vrouw Schäfer beantwoordde deze klachten zeer wijselijk met een diep stilzwijgen. De drie kleine speelden op den vloer aan vaders voeten, waar zij met de afgevallen spaantjes figuren te zamen legden, en die, zooals kinderen gewoon zijn, terstond weer uit elkander wierpen.

Eindelijk haalde de vlijtige vrouw het laatste stuk uit het zeepsop, snel bracht zij wat orde in de kamer en nam het reeds gedroogde goed van de lijnen om het klaar te maken voor het strijken. Toen zij den eersten heeten bout uit de kachel haalde zeide zij met opzet: — Kijk eens. Eduard, ik strijk het nog, om vier uur ben ik zeker klaar er mee, en bij mijnheer Halbach krijg ik altijd terstond mijn geld, dan hebben wij genoeg voor al de feestdagen.

Met vernieuwden ijver zette zij haar werk voort, hoewel de leege maag haar hoofdpijn veroorzaakte.

Tegen twee uur werd er onstuimig tegen de deur geklopt, die op hetzelfde oogenblik openvloog. Een stevige halfwas jongen stond voor den ingang en riep met een gewichtige, heldere stem de kamer in:

— Ojee, vrouw Schäfer, Grietje is door een politieagent gepakt.. ...

Als een bom viel deze jobstijding op de beide harten, die weder een weinig wel te moede gestemd waren. Moeder was sprakeloos van schrik, vader knarste in zijne onmachtige woede op zijne tanden

— Laat ze maar eens thuis komen! Die blaag! Ik sla ze dood! De kruk sla ik in tweeën er op! Kon ik maar eens loopen! Ook dat nog, met de politie in aanraking, siste hij opgewonden.

Nadat vrouw Schäfer van hare eerste schrik bekomen was, zeide zij op kalmen toon:

--Eduard, wees toch niet zoo opgewonden, bedaar toch wat!! 't Is toch nog niet zeker, dat het kind wat misdaan heeft.

—Ja, ja, moeder neemt natuurlijk hare engel onder hare bescherming! Niks misdaan! Wat heeft dan een agent met haar te maken?

De jongen, die in 't volle bewustzijn van het gewicht zijner tijding en met een lichten trek van leedvermaak op zijn gezicht, voor de kamer stond, wist natuurlijk niets. Nog eenmaal verzekerde hij:

—En toch heeft de agent haar meegenomen, ik heb 't zelf gezien.

—Daarna sloot hij de deur, en sprong huppelend de trappen af.

Met sidderende handen verrichtte vrouw Schäfer nu haar werk. Dat moest gedaan worden, want er moest brood zijn voor de feestdagen.

Terwijl zij de klaargemaakte stukken van de wasch in eene mand legde, zeide zij: —Ik zal eens op het politiebureau gaan hooren, of 't waar is wat die jongen is komen vertellen.

—Probeer dat niet! Ik wil niet als vader van een slechte meid te boek staan. 't Is al schande genoeg als de politie naar ons zoekt. Als ze gestolen heeft dan wil ik ze niet meer onder mijn oogen hebben! Al ben ik ook nog zoo arm, groot ga ik er op, dat ik altijd eerlijk was! Bah, ik verafschuw ieder misdrijf tegen de rechtvaardigheid.

Daar ruischten lichte treden op de trap. De deur werd open gemaakt en een gezicht, door de koude hoogrood gekleurd, verscheen Grietje, met brood, boter en een groote flesch met melk in de mand.

In opgewekte vroolijke stemming legde zij nog eenige groote geldstukken op tafel en zeide toen met luide stem:

—Denk eens vader, denk eens moeder, alles heb ik al verkocht! Meer dan vier gulden heb ik gebeurd! Nu ga ik nog eens, buiten is het nog heel licht!

Haastig wilde zij bij vader een kleinen voorraad inpakken, toen moeder haar bij een arm greep, en vader haar toornig toesnauwde:

—Afblijven van mijn spullen! slechte meid! Je gaat niet meer uit! En breng je zondengeld weer daar, waar je het gebeurd hebt!

--Maar vader, wat wilt U toch? vroeg de kleine bedreumeld en niet wetend, wat die stugheid beduidde.

Nu vroeg de moeder, haar ernstig in 't gezicht kijkend: — Kind, is dat geld eerlijk verdiend? Zeg 't mij.

—Maar moeder, u spreekt ook al zoo.. wonderlijk? Want meent u toch? Zondengeld?

Weder vroeg moeder met aandrang:

—Kind, is dat eerlijk verdiend geld? Zeg het toch.

—Maar zeer zeker, moete lief! Hoe zou 't niet zoo zijn? Ik heb alles tegelijk verkocht. En het ging zoo wonder toe. En eerst had ik zoo'n angst...

—Geloof toch dat gebabbel niet, Anna —onderbrak haar vader.

—Maar, waarom dan niet? Laat ze maar eens alles vertellen, Eduard!... Zeg mij eens, kind, waarom die politieagent je aangehouden heeft?

—Maar, hoe weet U dat nu al? en een donker rood kwam op Grietjes wangen.

—Daar zie je het kwade geweten al, begon de vader weer te brommen. Tranen kwamen uit de oogen van het kind. Het vluchtte aan moeders boezem, angstig bescherming zoekend en schreiend vroeg het: — Maar waarom is vader zoo boos?

Vertel alles wat er gebeurd is, Grietje; zei moeder, strak in hare oogen ziende. Met roerende openhartige blikken zag Grietje in moeders oogen.

—Gebeurd is er niets, dan ik u nu vertel. Ik stond met mijne beeldjes op de Keizerstraat bij een poort, omdat daar niet zooveel kinderen stonden met hunne koopwaren. Toen kwam er een agent en die vroeg me naar mijn patent. Toen zei ik, dat heeft vader thuis. En dat geloofde hij niet en zei, dat ik mee moest naar het bureau. Ik schaamde me zoo, dat ik met hem mee moest gaan. Maar op het bureau was mijnheer de commissaris, die daar boven in het huis van Kaufmann woont.

Die kende me dadelijk goed en vroeg, waarom ik die beeldjes op straat verkocht. Ik zei hem toen, dat het ons zoo slecht ging, en toen ging hij van het eene kantoor in het andere en vroeg of de heeren iets koopen wilden, en alle heeren waren zoo goed en kochten wat en gaven nog iets meer als ze zeiden. En de commissaris zei, dat hij met de feestdagen eens bij vader zou komen. Dat mocht niet gebeuren, dat een oud krijgskameraad in nood was.

—En is dit alles waar, Grietje? vroeg moeder nog eens uitvorschend.

—Wel zeker, moeke, waarom zou ik liegen?

—Nou, dan is 't goed! Hier is een boterham, en ga dan in Gods naam nog maar eens je geluk probeeren

(Slot volgt!)

Hof van Justitie.

Naar wij vernemen zal het nieuwe lid van het Hof van Justitie de Heer MR. B. DE GAAY FORTMAN, met de eerste vertrekkende boot in de maand Maart uit Amsterdam de reis naar onze kolonie aanvaarden.

Gepromoveerd.

Blijkens door de familie ontvangen telegraphisch bericht is de Heer CHARLES DE LA TRY ELLIS Dinsdag aan de Universiteit te Amsterdam na verdediging van Stellingen gepromoveerd tot Meester in de rechten. Aan de familie van den nieuwen rechtgeleerde onze hartelijke gelukwenschen.

Schipbreuk.

Een bekende bijlander, genaamd *Curaçao*, vroeger het eigendom van den Heer L. HELDEWIER VIGNON, en in de vaart tusschen onze haven en Westpunt, en later aan een Venezolaan verkocht, is volgens berichten aangebracht uit Puerto-Cabello daar in de buurt vergaan, doordat de kiel van het vaartuig openscheurde.

Op het oogenblik van het ongeluk waren er twee personen aan boord, van wien nog niet met zekerheid bekend is of zij gered zijn of omgekomen.

Examen.

Deze week heeft de Heer ANTHONY VAN LEEUWEN alhier met gunstig gevolg zijn examen afgelegd als hulpapotheker. De Heer A. v. L. ontving zijn deskundig onderricht van den Heer RICH. P. DANIA, waarnemend militair apotheker alhier.

Onze gelukwenschen.

Neerlandia.

Het langverwachte Aruba-nummer van *Neerlandia* orgaan van het „*Alg. Nederlandsch Verbond*" zal deze maand verschijnen. Aan elk der benedenwindsche eilanden is nu een afzonderlijk nummer gewijd geweest. De drie bovenwindsche eilanden zullen later te zamen in één nummer in woord en beeld worden toegelicht.

Hr. Ms. „Zeeland".

Het vertrek uit Holland van Hr. Ms. *Zeeland*, het pantserdekschip bestemd om de *Utrecht* af te lossen, dat oorspronkelijk bepaald was op 2 December, is eenige dagen uitgesteld en zou plaats hebben den 11n. December, zoodat de *Zeeland*, berekend tegen ± 17 dagen reis, den 28n. December ongeveer hier kan aankomen.

Het zal dus dit jaar, met zoo'n groote matrozen-bevolking in onze haven, wel een levendige Oude-jaarsavond en Nieuwjaarsdag geven.

Hamburg-Amerika lijn.

Wij verwijzen belangstellenden naar de achterstaande advertentie van de *Hamburg-Amerika lijn*, waarin deze week eenige veranderingen in het vaarplan der lijnen, die onze haven aandoen, zijn aangebracht.

Acclimatisatie van blanken in de tropen.

Bij de vele stemmen, die in den laatsten tijd over dit onderwerp zijn opgegaan, heeft zich een nieuwe gevoegd.

Is men over het algemeen overtuigd van de onwaarschijnlijkheid van het acclimatiseeren en de instandhouding van het blanke ras in tropische landen, in het jongste nummer van de *Vragen van den Dag* blijkt Mejuffrouw ALBERTINE LENS, (een zuster van Dr. P. C. P. LENS, Chef van den militairen geneeskundigen dienst in onze kolonie) een andere meening te zijn toegedaan.

Om die meening te staven haalt zij verschillende voorbeelden aan o.a. dat van onze eigen kolonie Curaçao.

Mejuffrouw A. LENS schrijft daarvan:

„Toen ik voor eenige jaren gedurende een achttal maanden op „Curaçao verblijf mocht houden, „viel het mij op, hoe daar een krachtige blonde bevolking leeft, waarvan de meeste families zich reeds „in de 18e en in het begin van de „19e eeuw op dit eiland gevestigd „hebben. Het zijn physiek flink ontwikkelde menschen, meestal groot „en slank van lichaamsbouw, die „talrijke gezinnen vormen. Ook het „groot getal hoogbejaarden onder „de blanken trok mijn aandacht. Uit „betrouwbare medische informatie „bleek mij, dat de blanke bevolking „hier evenmin als op het eiland Saba, door tropen-invloed gedegenereerd was."

Theater Naar.

Opnieuw vestigen wij de aandacht van het kunstminnend publiek op de afscheids-voorstelling van dezen avond in het „*Theater Naar*," te geven door de H. H. Officieren van Zee- en Landmacht. Aangekondigd als *Cabaret-artistique-Moulin rouge* zal deze uitvoering iets geheel bijzonders, iets geheel nieuws zijn voor Curaçao.

In de achterstaande advertentie vindt men het volledig program.

Voordracht-avond.

Op het onverwachts werden de leden van het *Algemeen Nederlandsch Verbond* deze week verrast door de aankondiging van een voordrachtavond op l.l. Donderdag door den Heer KAREL MULLER, adelborst 1ste klasse van Hr. Ms. *Utrecht*. De bovenzaal der Club „*de Gezelligheid*" was goed bezet. Ook de Gouverneur met adjudant behoorden tot de aanwezigen. Op het program stonden de volgende nummers:

1. *Een herinnering* door Karel Muller.
2. *Groc Americain* „ J. van Maurik.
3. *De Raaf* „ Edgar Allan Poe.
4. *Lentefeest* „ W Karolenko.
5. *Mietje 's bruiloft* „ Karel Muller.
6. *Een episode uit den Russisch - Japanschen oorlog* door Karel Muller.

Dezen avond had het humoristische genre meer de leiding en ook hierin muntte de Heer K. MULLER op bijzondere wijze uit. Het typeeren der verschillende karakters in stem en gebaar, in uitdrukking van het gelaat was voortreffelijk, ja onberispelijk. Ook in de eigen stukken van den spreker toonde de Heer MULLER zich een uitstekend stylist, gaf hij ons een uitbeelding der karakters zoo naar het volle leven en de natuur geteekend.

Wij durven den Heer K. MULLER zoowel als novellist als voor het houden van voordrachten een toekomst voorspellen. De spreker vond een dankbaar gehoor en oogste telkens een verdiend applaus. Als slotnummer en toegift schonk hij ons het welbekende: „*Het diner van Manus*" door JUSTUS VAN MAURIK, dat om de koddige zetten en grappige tooneeltjes bij het publiek telkens een hartelijken schaterlach te weeg bracht.

Wij zijn het groepsbestuur van het *Alg. Ned. Verbond* als ook den Heer K. MULLER oprecht dankbaar voor dezen gezelligen avond.

Het Benedendistrict.

Opgeschrikt door den alarmkreet, het eerst aangeheven door *El Sol* in een artikel: *Misericordia* van de vorige week zijn ook andere plaatselijke bladen niet zonder reden ernstig ongerust geworden over den treurigen toestand vooral op *Seroe Bientoe* in het Benedendistrict. Na allessins betrouwbare inlichtingen te hebben ingewonnen kunnen wij thans gelukkig mededeelen, dat de toestand hoewel natuurlijk nog niet normaal toch reeds geruststellend en in de laatste dagen veel verbeterd is. De zaak is, dat in een slecht regenjaar en bij wanoogst de armoede in de buitendistricten zich altijd doet gevoelen, dáár wel het meeste, waar de buitenbewoners geen eigen stukje grond hebben en ook niets op de plantages kunnen verdienen.

Houdt zulk een toestand lang aan, dan is het bijna regel, ook op Bonaire, en vroeger jaren ook op Aruba, dat de zoo gevreesde *scorbut* (scheurbuik) uitbreekt.

Weinig of slecht eten, brak of vuil drinkwater en vooral gebrek aan plantaardig voedsel zijn er de oorzaak van. Gelukkig is door de regens, die hoewel nog niet overvloedig, in de laatste weken gevallen zijn, de toestand aanmerkelijk verbeterd. Wel bestaat er gevaar, zoo de regens niet aanhouden, en in geval de oogst niets mocht opleveren, dat die ziekte in den loop van het volgend jaar weer opnieuw zal opduiken, en is het te wenschen, dat dan door werkverschaffing of anderszins het gevaar bezworen of beter nog voorkomen worde. Gelukkig dat er dit jaar in de buitendistricten redelijk veel met het vlechten van grove hoeden verdiend wordt.

In verschillende gezinnen, vooral in de parochie van Barber zijn, wegens gebrek aan ander werk, ook de mannen begonnen met hoedenvlechten, wat dank zij de stijging der hoedenprijzen, de financieele toestand op *Seroe Biëntoe*, waar het grootste gedeelte der bevolking niet van landbouw of veeteelt leeft, tegenwoordig gunstiger maakt dan het vroeger was.

Een officieel rapport van den districtmeester van het 4e. en 5e. district gedagteekend van 22 Dec., ons welwillend ter inzage verstrekt, bevestigt ten overvloede volkomen het bovenstaande. Na persoonlijk onderzoek is den districtmeester gebleken dat op *Seroe Bientoe* thans slechts 4 lijders zijn aan *scorbut*, waarvan twee reeds bijna geheel hersteld en de beide andere aan de beterhand zijn, en dat alle door den dokter behandelde gevallen van zeer lichten graad waren. Van een onbekende ziekte, waarvan in die berichten was melding gemaakt, is ten eenenmale geen sprake geweest.

Argus.

Het plaatselijk blad *Argus* heeft onder dien naam deze week opgehouden te bestaan, en is nu in grooter formaat onder den naam van *Curaçaosche Koerier* verschenen.

Aan de actieve uitgevers de Heeren GEBRS. JONCKHEER onze gelukwenschen.

Regenval op Curaçao.

gedurende de maand Otc. 1911

Fort Amsterdam	42.	m.M.
Westpunt	137.4	„
Plantage Siberie	37.6	„
Klein Sta. Martha	36.9	„
Hoffi Abao	97.6	„
Cas Chikito	44.	„
Groot St. Joris	102.5	„
Klein St. Joris	18.	„
Santa Rosa	101.9	„
Beekenburg	46.9	„
Noordkant	57.	„

Dit lijstje is wel in staat een doorslaand bewijs te leveren hoe ongelijk verdeeld de regen over het eiland gevallen is. Zondert men Westpunt, Groot St. Joris en Santa Rosa uit, dan blijven verder alle andere plaatsen verre beneden het middelmatige, wat in de regenmaand November gewoonlijk in andere goede jaren aan regen valt. Oostelijk van den Grooten Berg staat overal de mais zeer slecht. In het Bovendistrict is op enkele plaatsen het beter gesteld.

Nieuwe Adjudant.

In plaats van den Heer S. E. L. MADURO, die ontslag heeft gevraagd, is door den Heer Gouverneur benoemd tot zijn adjudant de Heer JULIUS LOPEZ PENHA JR., 2e Luit. bij de Stedelijke Schutterij.

Onze gelukwenschen.

Havennieuws.

Het schijnt in den laatsten tijd regel te worden, dat de Hollandsche boot, komende van Haïti, 3 à 4 dagen te laat hier aankomt. De Prins Willem IV, die hier reeds Zaterdag had moeten binnenvallen, kwam eerst Donderdagavond half 9 voor onze haven. De reden is steeds dezelfde, dat, nu zich daar in de zwarte republiek meer geregelde toestanden gevormd hebben, met duizenden collis tegelijk de vrachten van Amerika worden aangebracht. Voor onze handelaars levert echter het telkens een nieuwe teleurstelling. Als die toestand nog lang blijft voortduren, zullen de vrachtenschepen van de K.W.I.M. Curaçao wel *vast* in hun vaarplan moeten opnemen.

Welkom.

—Gisterenmorgen is de Eerw. Pater WAHLEN, komende van Italië met de *Città de Torino* in onze kolonie teruggekeerd. Een hartelijk welkom!

Semi-Arts.

De Heer W. H. WINKEL, heeft deze week aan de Universiteit te Amsterdam met gunstig gevolg zijn examen voor semi-arts afgelegd.

Onze gelukwenschen.

Dankbetuiging.

Wij betuigen onzen dank voor de ontvangst van de *Almanaque-Guia de Curaçao*, die door zijn 14en jaargang duidelijk bewijzen geeft, dat hij praktisch is en allengs onmisbaar geworden. Uitgevers er van zijn de Gebr. JONCKHEER alhier.

Zaquito.

Woensdagavond ten 5 uur bracht de Heer Gouverneur MR. TH. J. A. NUYENS een bezoek aan het Melaatschen-Huis *Zaquito*, waar zijn Z. Exc. door den Directeur en de Eerw. Moeder werd ontvangen en overal rondgeleid. Z. Exc. onderhield zich minzaam met de arme lijders en gaf bij vertrek een ruime gift om de zieken te onthalen.

Hamburg-Amerika-lijn.

De Heer F. NEHLSEN, Superintendent v/d „Hamburg-Amerika Lijn" te St. Thomas (het Centraal Station der H. A. lijn voor West Indië) kwam Vrijdag op ons eiland aan, op eene rondreis zijnde met de „Graecia," en vertrok weer Zondag naar Pto. Cabello, La Guayra, Carupano, Trinidad en St. Thomas. Hij bezocht onze haven voor zaken. Zijne vrouw en een dochtertje vergezelden hem op de reis. Zaterdagavond werden den Heer Nehlsen en familie in de Club „Curaçao" door eenige vrienden een avondfeest aangeboden, dat zeer druk bezocht was. In den namiddag van dienzelfden dag maakte de Heer Nehlsen en familie een autotocht naar de Caracas-baai en namen den terugtocht over Santa-Rosa, alwaar zij een bezoek brachten aan het R. K. Weeshuis, en ook de werkplaatsen der ambachtschool in oogenschouw namen en ten afscheid door het muziekcorps der weesjongens met eenige muziekstukjes vereerd werden. Curaçao heeft op den Heer NEHLSEN en familie den besten indruk gemaakt.

VEA USTED

que cada frasco de Aceite de Hígado de Bacalao que compre lleve la marca del "Hombre con el Bacalao á Cuestas."

Ella representa la legítima y la mejor preparación de Aceite de Hígado de Bacalao que se conoce por el nombre de

EMULSION DE SCOTT

que contiene el mejor y más puro Aceite de Hígado de Bacalao de tal manera emulsionado con los hipofosfitos de cal y de soda y glicerina que hace de los cuatro ingredientes la forma más eficaz para combatir las enfermedades del pecho y los pulmones.

"Me es grato declarar que habiendo estado bastante enfermo y debilitado por más de un año, y cuando ya las fuerzas se me habían agotado apesar de los medicamentos que tomaba, un amigo —el Sr. Luis Silva—me recomendó la Emulsión de Scott. Tomé seis frascos de esta magnífica preparación y quedé completamente curado, gozando ahora de la mejor salud, fuerzas y ánimo, por lo cual recomiendo siempre á mis amigos la Emulsión de Scott." Alfonso Rodríguez, Valencia, Venezuela.

BERICHT. De ondergeteekenden maken hierbij aan het geachte publiek bekend, dat zij tot hun spijt zich gedwongen zien, **voor een korten tijd** den verkoop van gedistilleerd water te **staken**, daar er grootere afzet is dan waartoe de capaciteit der machines in staat is. Aan de geabonneerden zal natuurlijk 't water geleverd worden, zooals gewoonlijk; aan anderen weer, zoodra de hoeveelheid in voorraad groot genoeg is.

De Concessionarissen
van de Curaçaosche Water-distilleerderij
S. E. L. MADURO & SONS.

Curaçao 23 December 1911.

Officieele berichten.

Aan Mej. S. C. EMAN kweekelinge bij het openbaar onderwijs op Aruba, is tot verder herstel van gezondheid, eene maand verlofsverlenging verleend.

De heer Mr. C. S. GORSIRA, lid van het Hof van Justitie in de kolonie Curaçao, is benoemd tot Rechter-Commissaris, belast met instructie van strafzaken bij gemeld Hof.

H. G. MARTIJN, is op zijn verzoek eervol ontheven van de verdere waarneming der functiën van havenmeester en loods te Kralendijk op Bonaire.

De heer H. J. VOOREN, onderwijzer 3e klasse, is benoemd tot onderwijzer 2e klasse bij het openbaar onderwijs in de kolonie Curaçao.

De heer B. Q. v. D. VEEN ZEPPENFELDT, is benoemd tot geemployeerde en werkzaam gesteld ter Gouvernements-Secretarie.

WILLEM FLORENCE is tijdelijk belast met de waarneming van den dienst van havenmeester en loods te Kralendijk op Bonaire.

Aan den 1ste Luitenant bij de stedelijke schutterij S. E. L. MADURO is op zijn verzoek eervol ontslag verleend als adjudant van den Gouverneur, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezen diensten; en de 2de Luitenant bij de stedelijke schutterij J. L. PENHA Jr. is benoemd tot adjudant van den Gouverneur.

Buitenland.

DUITSCHLAND.

De Duitsche keizer en de katholieke missionarissen.

De keizer heeft, naar aanleiding van de onderdrukking van den Djokadsj-opstand op Ponape, den overste der Capucijnen-missie aldaar, pater Ignatius Ruppert, den Rooden Adelaar 4e klas geschonken en pater Gebhard Rüdell van dezelfde missie de koninklijke kroonorde 4e klas.

De beide Capucijnen hebben deze onderscheiding ten zeerste verdiend, zegt de *Koln. Volkszig.* De officieren en manschappen, die aan de onderdrukking van desen opstand hebben deelgenomen, zullen deze offervaardige en den dood verachtende monniken niet zoo licht vergeten.

FRANKRIJK.

Het buskruit-schandaal.

Gisteren is in de Fransche Kamer de behandeling begonnen van het z.g. „buskruit-schandaal"

Het buskruit, waaraan de zaak haar naam ontleent, is het beruchte „poudre B", waarvan de zelfontbranding in 1907 de *Iena* en in enkele maanden geleden de *Liberté* in de lucht deed springen. Twee staatse-

brieken, die te Pont de Buis en die van Moulin Blanc, beide in het departement Finistére gelegen, leverden het buskruit aan het leger en aan de marine met dien verstande, dat de fabriek van Moulin Blanc het schietkatoen bereidt, en dat door de andere het zoogenaamde poudre B wordt verwerkt. Enkele dagen na de ramp van de *Liberté* legde de heer Maisain, hoofdingenieur en directeur van de fabriek te Pont de Buis, de volgende sensationeele verklaring af in den algemeenen raad van het departement Finistére, waarvan hij lid is: „Indien de regeering rekening had gehouden met mijn herhaalde aanklachten tegen de manier, waarop onder mijn voorganger het buskruit vervaardigd werd en als ieder zijn plicht had gedaan, dan ware de *Liberté* niet in de lucht gesprongen".

Danielou, die in de Kamer de beschuldigingen van Maisain preciseerde, eischte, dat tegen de schuldigen een vervolging zou worden ingesteld. De anarchist Goude kwam op tegen de veronderstelling, dat er sabotage zou zijn gepleegd en verklaarde, dat de saboteurs de groote heeren van de directies der kruitfabrieken waren.

Chérod nam het woord om te betoogen dat hem, als gewezen ondersecretaris van oorlog, niets te verwijten was en dat hij zijn plicht had gedaan.

RUSLAND.

Corruptie.

Het departement van Marine heeft weer eens geprobeerd den czaar en de volksvertegenwoordiging om den tuin te leiden. Van drie pantserschepen in Nikolajef was gezegd dat de kiel gelegd was. Nu is het gebleken dat de teekeningen van deze schepen nog niet eens vervaardigd zijn. Eerst thans zijn Engelsche ingenieurs in St.-Petersburg aangekomen om in de technisch commissie de ontwerpen voor deze schepen te vervaardigen.

Zoo staat het ook met vier pantserschepen, die in St. Petersburg van stapel zouden zijn geloopen Er werd vastgesteld dat het bouwen van deze schepen nog volstrekt niet zoover is gevorderd, dat ze van stapel kunnen loopen, maar dat het nog wel meer dan een jaar zal duren voor ze gereed zijn.

ITALIE.

De aalmoezeniers in den oorlog.

De *Corriere della Sera* meldt, dat zich negenhonderd geestelijken voor den dienst in Tripolis als aalmoezeniers hadden aangeboden, uit wie de regeering er 36 uitkoos. Zij zijn op het gevechtsterrein overal, zoo vertelt de correspondent, rijden te paard en bezoeken de veldhospitalen en die van het Roode Kruis.

Tijdens den strijd zelf zijn zij altijd te paard, en zijn daardoor op weg naar de gewonden in de loopgraven steeds blootgesteld aan 't vijandelijk vuur. Bij 't gevecht van 26 October galoppeerde een aalmoezenier telkens langs de loopgraven. Hier en daar hield hij stil om een gewonden soldaat te troosten, en voor zijn vervoer zorg te dragen, om daarop naar zijn eersten post terug te keeren, en het bezoek bij de gewonden en stervenden voort te zetten. Overal was gedurende den langen duur van den strijd deze onvermoeide gestelijke te zien.

Onvoorziene Moeilijkheden.

De strijd, de laatste dagen in den Italiaansch-Turkschen oorlog gestreden, is een strijd tegen de elementen, zoo als Turken zoowel als Italianen tot hun schade ondervinden

Een dagen lang neerplassende regen had de anders zoo goed als uitgedroogde waterloopen doen zwellen tot stortbeken en rivieren, welke in hun woeste toomelooze vaart alles wegspoelden, wat hun in den weg trad.

Ook de Wadi Medsjoeïn, waaraan Tripolis ligt, was gezwollen tot een kokenden stroom. De Turken, die den toestand van het land door en door kennen, schijnen nu beproefd te hebben de rivier zoodanig af te leiden, dat zij haar vernielende watermassa op de Italiaansche verschansingen zou storten, om daar alles met dood en verwoesting te dreigen.

Volgens berichten uit Italiaansche bron zou die gevaarlijke Turksche manoeuvre verhinderd zijn door het krachtig optreden der genie-troepen en van de sappeurs; een feit is echter, dat de ziedende watermassa's zich met geweld door de stad een weg hebben gebaand.

Dat feit geeft te denken. De overstroomingen zijn een periodiek verschijnsel, eigen aan den regentijd. Doch wanneer de afvloeiende watermassa's daarbij thans niet den gewonen weg door de oude beddingen volgen, doch zich midden door de stad een doortocht banen, dan ligt het vermoeden voor de hand, dat hier een opzettelijk ingrijpen heeft plaats gehad.

Het zou toch al te dwaas zijn te veronderstellen, dat de bewoners van Tripolis hun stad zoodanig zouden verwaarloosd hebben dat de eerste de beste zware stortbui haar zou doen onder water loopen.

Italiaansche bladen beweren echter, dat de Turken evenveel last van het water hebben als de Italianen.

Intusschen is later het water weer gevallen, al vloeide ook toen nog van Eidi Mesri naar het Oosten een ware stortbeek naar zee.

De Italiaansche soldaten hebben gedurende de overstrooming met levensgevaar inboorlingen gered.

Er doet zich niets voor, dat op een onderneming van een terugtocht van den vijand wijst; slechts op het Westelijke front zijn de gewone schoten op arbeiders afgevuurd. Verscheidene Arabieren, die zich in een huis, dat op korten afstand van de loopgraven, midden in de oase ligt, verborgen hadden, werden door geweer- en kanonschoten daaruit verdreven.

Wegens de woelige zee hebben de oorlogs- en andere schepen de reede verlaten, terwijl het daardoor ook onmogelijk was levensmiddelen, enz. aan wal te brengen.

Verkenners berichtten, dat de Turken vergezeld worden door 2000 getrouwe Arabieren en voorts, dat de regen door de inlanders met vreugd is begroet, omdat de zaaitijd begint. Dit — zoo zegt een Italiaansch halfambtelijk bericht — zal misschien ertoe bijdragen, de strijdkrachten der Arabieren te versnipperen. Misschien. Want de vijand neemt de noodige maatregelen om zoo 'n versnippering te voorkomen.

De Arabische afgevaardigde Furhul-bei moet p.l. een proclamatie hebben uitgevaardigd teneinde de Arabieren te bewegen, hun veldarbeid op te geven en te vechten. Hij bedreigt hen, zoo zij niet gehoorzamen, met het wegnemen van hun vee en graan. De kans op een spoedige beëindiging van den oorlog is nog zeer gering, daar beide partijen op haar stuk blijven staan.

Advertentien.

DEWAR'S-WHYSKI

[DE BESTE]

BEKROOND MET MEER DAN

50 Gouden Medailles

EN ANDERE PRIJZEN.

GEDESTILEERD DOOR

John. Dewar & Sons Ltd.; Perth.

Leveranciers van het Engelsche Hof, (van wijlen Koningin Victoria, van wijlen Koning Eduard VII en van Koning George V.)

Agenten voor Curaçao,

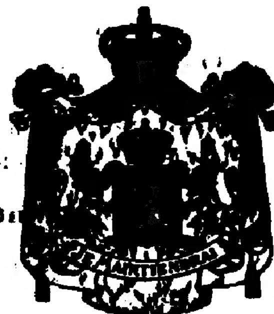
de LANNOY & Co.

Photographische Inrichting.

Soublette et Fils,

HOFPHOTOGRAFEN

VAN

H. M. de Koningin der Nederlanden

BEKROOND

te Amsterdam 1883,
„ Antwerpen 1885,
„ Chicago 1893, en
„ Curaçao, Eerste Prijs Eeremedaille, 1904.
„ Brussel, 1910

Curaçao, Waterkant Otrabanda.

TEATER NAAR.

Cabaret-Artistique-Moulin Rouge.

ZATERDAG 23 DEC. 1911.

des avonds ten 8 uur.

Uitvoering door H.H. Officieren van land- en zeemacht ten bate van het „MILITAIR TEHUIS".

PROGRAMMA.

1. Strijkorkest.
2. „De Werkstaking der Smeden" dramatische. voordracht. — François Coppee, (het tooneel verbeeldt een rechtzaal.)
3. Rhapsodie Hongroise. — Franz List, Solo piano.
4. Engelsche en Fransche Cabaret Chansons.
5. Komische en Satyrische voordrachten — van J. H. Speenhof.
6. „In het atelier van Phil May," Engeland's grootste caricaturist."
7. „De Reis door de West".— Komische voordracht.

—PAUZE.—

8. Strijkorkest.
9. Engelsche en Duitsche chansons.
10. Parodie op internationale humoristen.
11. Various Imitation Act.
12. Strijkorkest.
13. Hedendaagsche beschouwingen van een Marker boer en boerin.
14. Finale.

PRIJZEN DER PLAATSEN.	
Palco 6 pl.	f 12.—
Palco 4 pl.	f 8.—
Asiento de luneta	f 1.25
Entrada general	f 1.—
Galeria	f 0.50

PLAATSEN TE KRIJGEN BIJ:

„La Casa Rosada" Heerenstraat, en de

„Botica Central", Overzijde.

VOOR DE HUISMOEDERS

Wilt gij in uw huis ongelukken voorkomen, zoo raden wij U aan

GEBRUIKT ALTIJD

„LUZ DIAMANTE"

VAN

Longman Martinez.

NEW-YORK.

Dit is de eenige petrolie, welke gedurende de laatste 37 jaar geen enkele ramp veroorzaakt heeft. Geen gevaar voor ontploffing, geen rook, geen stank. Volkomen veilig.

1 Te koop bij C. WINKEL EN ZONEN.

Hamburg-Amerika-Linie

Gevestigd in 1847.

Geregelde Vracht- en Passagier-Dienst onderhouden door 58 verschillende Lijnen, met 350 Havens in alle Werelddeelen.

Dienst tusschen Europa-West-Indie-Venezuela-Colombia.

Lijn I. *Aankomst* te Curaçao: van Europa en tusschen havens, den 1sten van elke maand.
Vertrek van Curaçao; naar Venezuela, Trinidad, St. Thomas Havre en Hamburg den 2|3 den

Lijn III. *Aankomst* te Curaçao van Hamburg-Antwerpen en St. Thomas den 15 van elke maand.
Vertrek van Curaçao naar Pto. Colombia, Cartagena en Pto. Cesar, den 15|16.

Lijn IV *Aankomst* te Curaçao van Cuba, event. St. Thomas, den 15|16 van elke maand.
Vertrek van Curaçao naar Venezuela, Trinidad St. Thomas, Havre en Hamburg; den 17 van elke maand.

Passagiers-vervoer naar alle plaatsen, welke door bovengenoemde lijnen worden aangedaan.

Behalve de stoombooten van bovengenoemde lijnen, doen *eventueel* ook andere Passagierschepen der Maatschappij, deze haven aan, die over St. Thomas direct naar Europa varen, en de reis in ongeveer 15 dagen volbrengen.

De Passagiers-schepen der Hamburg-Amerika Lijn zijn alle voorzien van de noodige toepassingen voor de veiligheid en comfort der opvarenden.

Prijs der Passage naar Havre of Hamburg:
I Klas: $ 110; *III Klas*: $ 50—A. G.
Retour Biljetten: 10% afslag op de heen- en terugreis.

Voor verdere inlichtingen vervoege men zich tot

EDWARDS, HENRIQUEZ & Co.,

Agenten.

HAVEN-NIEUWS.

VAN 16 DEC. — 30 DEC.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Maracaibo	G W Goodman	28 Dec.	New-York	28 Dec.	Maracaibo
Maracaibo	„	31 „	Maracaibo	31 „	New-York
Merida	A Johanson	21 „	Maracaibo	21 „	Maracaibo
Merida	„	25 „	Maracaibo	25 „	La Guayra
Merida	„	27 „	La Guayra	29 „	Maracaibo
Pr. Willem IV	P C v/d Graaff	17 „	New-York	18 „	Amsterdam
Pr. Fr. Hendrik	J P v d Borden	28 „	Amsterdam	24 „	New-York
Pr. Willem V	*J. A. Aarents*	31 „	New-York	1 Jan.	Amsterdam
Manuel Calvo	J Bonet	16 Dec.	Colón	16 Dec.	Barcelona
Marowijne	J W. Drijver	16 „	New-York	16 „	Trinidad
Venetia	C Segebarth	17 „	Hamburg	17 „	Pto Colombia
Graecia	C von Luckner	15 „	Sto Tomás	17 „	Hamburg
Barrister	Smith	15 „	Liverpool	15 „	Galverston
Città di Torino	A Poggi	22 „	Génova	22 „	Colón
Belgian	Williams	25 „	Liverpool	25 „	Galveston
Brijnhild	Backe	20 „	Norfolk	?	?

Schoeners.	Aankomst.	van	Schoeners.	Vertrek	naar
El Dorado V.	16 Dec.	Maracaibo	*Dreadnought H*	16 Dec.	Isla Barlov.
Rufina V	16 „	Pto Cabello	*Perla de Ozama*	17 „	Sto Domingo
Hungaria	16 „	Bonaire	*Juan Luis H.*	17 „	Aruba
29 de Agosto C	16 „	Rio Hacha	*America H*	17 „	Pto Cabello
Priscilla H	16 „	Colón	*Diana V*	18 „	Vela de Coro
Estr del Mar V	19 „	Guanta	*Hungaria H*	18 „	Bonaire
Margarita	19 „	Aruba	*Rufina V*	18 „	Aruba
Mercedes Mar.	19 „	Barahona	*Priscilla I*	18 „	Barbados
Gaviota H	22 „	Pto Rico	*Olga Lucila C*	19 „	Aruba
La Preferida H	22 „	Maracaibo	*Maria H*	20 „	Maracaibo
			Sirena H	20 „	Maracaibo
			Clicia V	20 „	Maracaibo
			Estrella d. Mar	19 „	Guanta

ADVERTEERT STEEDS

IN DE

„AMIGOE DI CURACAO"

het meest gelezen Hollandsch Blad

in onze Kolonie.

Drukker:

B. L. BOGAERS.